

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

Otomotiv Sanayii Dış Ticaret Raporu

2023

OSD "OICA" Üyesidir OICA OSD is a Member of "OICA"

Türkiye İhracat Verileri:¹

- 2023 yılı Türkiye toplam ihracatı yüzde 0,6 oranında artarken, Otomotiv Endüstrisi ihracatı yüzde 13 oranında artış gösterdi ve toplam ihracat içerisinde yüzde 16 pay ile son 18 yılda 17 kez ilk sırada yer aldı.

SEKTÖRLER (1.000 \$)	ARALIK				OCAK- ARALIK			
	2022	2023	Değişim ('23/'22)	Pay(23) (%)	2022	2023	Değişim ('23/'22)	Pay(23) (%)
Otomotiv Endüstrisi	3.141.285	3.176.275	1,1	16,1	30.975.690	35.004.230	13,0	15,8
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.701.956	2.712.351	0,4	13,8	33.499.300	30.572.012	-8,7	13,8
Çelik	1.327.666	1.355.230	2,1	6,9	21.025.370	14.877.836	-29,2	6,7
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1.703.955	1.454.727	-14,6	7,4	21.193.566	19.253.722	-9,2	8,7
Elektrik Elektronik	1.472.990	1.442.065	-2,1	7,3	15.165.962	16.227.067	7,0	7,3
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.095.772	955.374	-12,8	4,8	14.380.044	12.475.762	-13,2	5,6
Tekstil ve Hammaddeleri	797.036	764.347	-4,1	3,9	10.350.094	9.558.447	-7,6	4,3
Makine ve Aksamları	1.024.921	992.646	-3,1	5,0	10.361.489	11.337.756	9,4	5,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.122.201	1.140.968	1,7	5,8	11.460.718	12.378.672	8,0	5,6
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	755.251	676.003	-10,5	3,4	8.435.035	7.983.785	-5,3	3,6
Mücevher	547.014	693.498	26,8	3,5	5.856.494	7.640.637	30,5	3,4
İklimlendirme Sanayii	586.343	598.212	2,0	3,0	6.676.468	7.169.534	7,4	3,2
Madencilik Ürünleri	515.320	508.429	-1,3	2,6	6.455.096	5.748.304	-10,9	2,6
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	439.727	353.025	-19,7	1,8	5.446.980	4.601.377	-15,5	2,1
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	351.944	306.479	-12,9	1,6	4.063.581	3.486.857	-14,2	1,6
Savunma ve Havacılık Sanayii	647.436	719.105	11,1	3,6	4.364.507	5.545.622	27,1	2,5
Halı	260.538	255.555	-1,9	1,3	2.753.380	2.752.647	0,0	1,2
Yaş Meyve ve Sebze	414.730	488.155	17,7	2,5	2.951.956	3.492.314	18,3	1,6
Fındık ve Mamulleri	202.818	239.941	18,3	1,2	1.746.925	1.866.735	6,9	0,8
Meyve Sebze Mamulleri	237.137	247.712	4,5	1,3	2.524.530	2.416.443	-4,3	1,1
Deri ve Deri Mamulleri	181.957	115.970	-36,3	0,6	2.056.271	1.860.995	-9,5	0,8
Gemi ve Yat	189.315	223.265	17,9	1,1	1.453.063	1.940.979	33,6	0,9
Kuru Meyve ve Mamulleri	145.345	169.461	16,6	0,9	1.568.539	1.610.304	2,7	0,7
Tütün	79.430	67.533	-15,0	0,3	828.871	922.337	11,3	0,4
Zeytin ve Zeytinyağı	103.406	54.096	-47,7	0,3	495.463	871.666	75,9	0,4
Süs Bitkileri ve Mam.	12.919	11.825	-8,5	0,1	137.163	135.139	-1,5	0,1
Diğer Sanayi Ürünleri	11.512	-	-100,0	0,0	135.573	-	-100,0	0,0
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	2.828.824	3.276.309	15,8	14,2	27.807.620	34.077.742	22,5	13,3
TOPLAM	22.898.749	22.998.556	0,4	100	254.169.748	255.808.922	0,6	100

¹ Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi 2023 yılı İhracat Rakamları, (İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı hariç olarak hesaplanmıştır.)

Dış Ticaret Dengesi²:

- 2023 yılında Türkiye toplam ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,6 artarken, ithalatı yüzde 0,5 azaldı. Bu dönemde dış ticaret açığı 109,5 Milyar \$ seviyesinden 105,9 Milyar \$ seviyesine geriledi.
- GTİP 87 kapsamında belirlenen otomotiv dış ticaret verilerine göre ihracat geçen seneye göre yüzde 15 artarken, ithalat ise yüzde 82,5 oranında arttı. Otomotiv dış ticaret fazlası 2023 yılında 2022 yılına göre **dış ticaret fazlası yüzde 115,6 oranında azalarak 1,4 Milyar \$** seviyesinde gerçekleşti.
- 2023 yılında otomobil ihracatı yüzde 23,6 , ithalatı yüzde 128 arttı. Otomobil dış ticaret fazlası 2023 yılında 2022 yılına göre **yüzde 585,1 azalarak 6,6 Milyar \$** seviyesine geriledi.

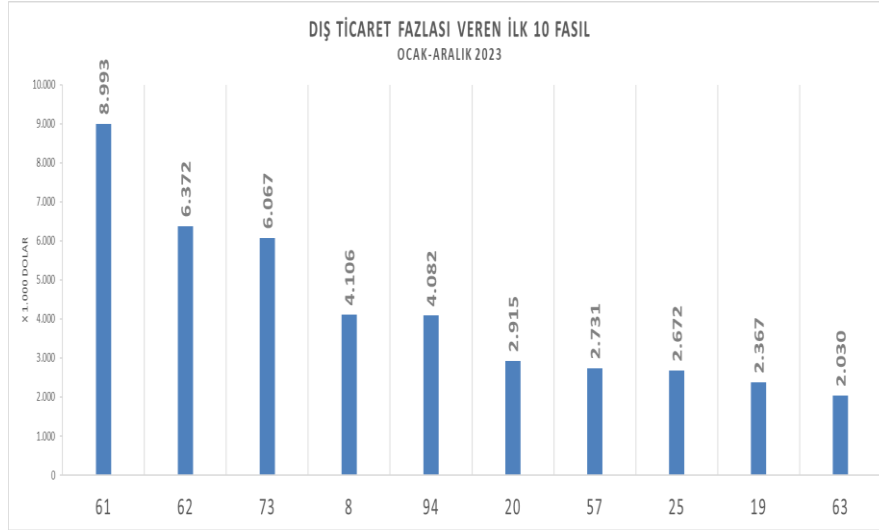
Dış Ticareti Verileri (1.000.000 \$)												
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Değişim 23/22 (%)
Türkiye Toplam İthalatı	260.823	251.142	213.619	202.189	238.715	231.152	210.345	219.510	271.426	363.710	361.774	-0,5
Türkiye Toplam İhracatı	161.481	166.505	150.982	149.247	164.495	177.169	180.833	169.669	225.214	254.171	255.777	0,6
Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-99.342	-84.638	-62.637	-52.942	-74.221	-53.984	-29.512	-49.840	-46.211	-109.539	-105.997	-3,2
Otomotiv İthalatı	17.765	16.656	18.320	18.416	17.914	14.386	10.008	15.292	15.596	17.678	32.260	82,5
Otomotiv İhracatı	17.597	18.788	18.127	20.426	24.599	27.511	26.901	22.098	25.022	26.801	30.837	15,1
Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	-167	2.133	-193	2.009	6.685	13.125	16.893	6.807	9.427	9.123	-1.423	-115,6
Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	0,99	1,13	0,99	1,11	1,37	1,91	2,69	1,45	1,60	1,52	0,96	-36,9
Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı (%)	6,8	6,5	8,6	9,1	7,5	6,2	4,8	7,0	5,7	4,9	8,9	83,5
Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı (%)	10,9	11,5	12,0	13,7	15,0	15,5	14,9	13,0	11,1	10,5	12,1	14,3
Otomobil İthalatı	9.715	8.258	9.627	10.189	8.795	6.162	3.535	7.927	6.728	7.977	18.188	128,0
Otomobil İhracatı	7.012	7.459	7.054	8.483	11.950	12.606	12.095	9.636	9.563	9.345	11.549	23,6
Otomobil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	-2.703	-799	-2.573	-1.706	3.155	6.445	8.560	1.709	2.835	1.369	-6.639	-585,1
Otomobil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	0,72	0,90	0,73	0,83	1,36	2,05	3,42	1,22	1,42	1,17	0,63	-45,8
Otomobil İthalatının Otomotiv İçindeki Payı (%)	54,7	49,6	52,5	55,3	49,1	42,8	35,3	51,8	43,1	45,1	56,4	25,0
Otomobil İhracatının Otomotiv İçindeki Payı (%)	39,8	39,7	38,9	41,5	48,6	45,8	45,0	43,6	38,2	34,9	37,5	7,4

² Kaynak: Türkiye dış ticaret verileri; TÜİK.

Otomotiv dış ticaret verileri; TÜİK - GTİP 87.00 kapsamında yer alan; motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları; bunların aksam, parça ve aksesuar (GTS)
Otomobil dış ticaret verileri, TÜİK - GTİP 87.03 kapsamında yer alan binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil) (GTS)

Fasillara Göre Dış Ticaret Dengesi³:

- 2023 yılı GTİP bazında dış ticaret dengesi verileri içerisinde; dış ticaret fazlası yaratan ilk 10 fasıl analizine bakıldığında, 87 GTİP’li “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı” dış ticaretinin dış ticaret fazlası yaratan fasıllar arasında yer almadığı görülmektedir.
- Türkiye toplam dış ticaretinde dış ticaret fazlası yaratan ilk 10 fasıl, dış ticaret fazlası yaratan toplam fasıllar içerisinde yüzde 70 paya sahiptir.

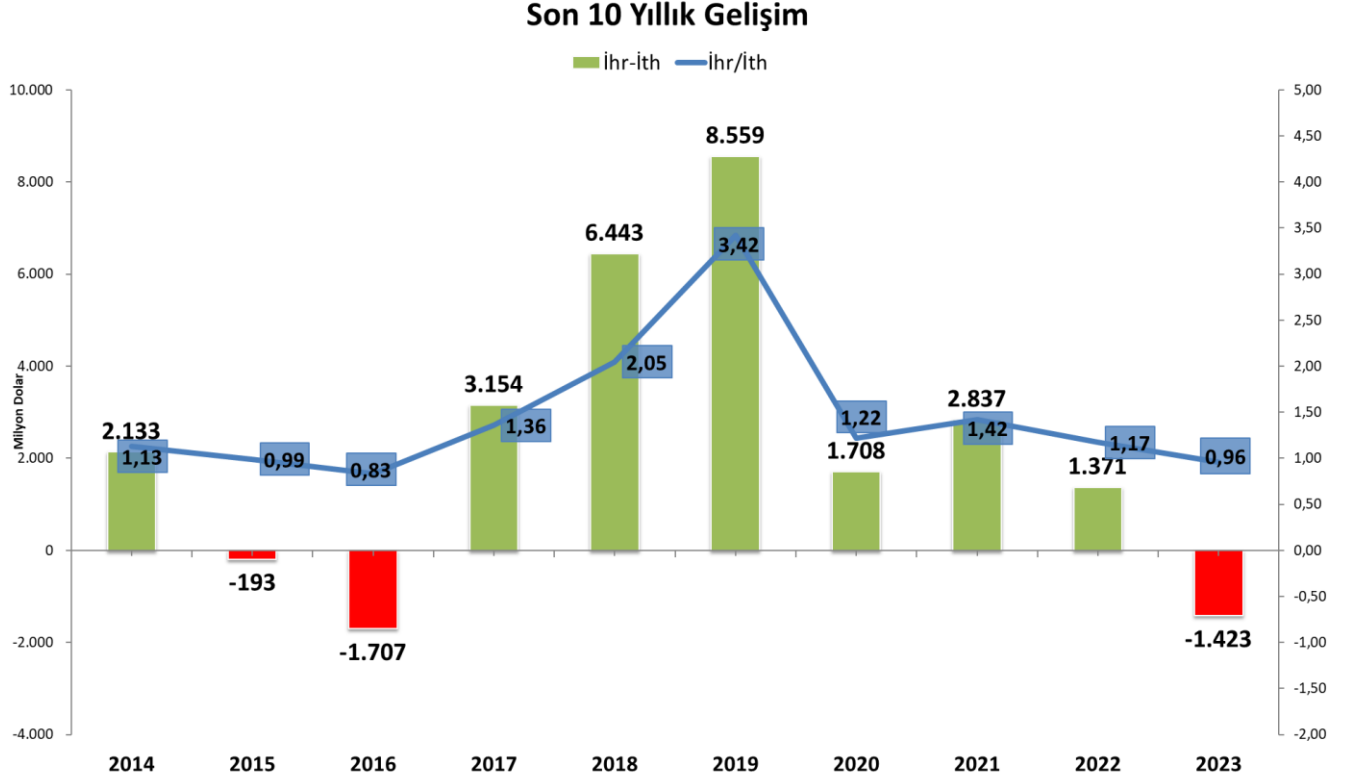

GTİP	TANIM
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı
73	Demir veya çelikten eşya
8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler
94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar
20	Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar
57	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları
25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento
19	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri
63	Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar

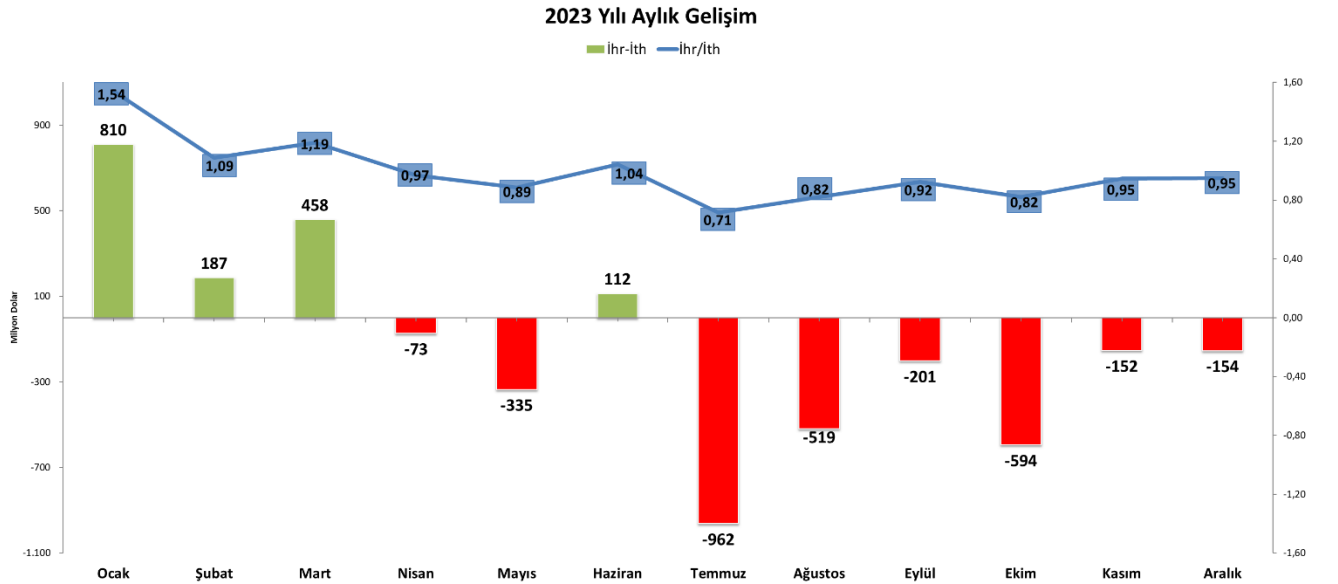
³ Kaynak: TÜİK-GTS

Otomotiv Dış Ticaret Dengesi⁴

- Son 10 yıllık dış ticaret verilerine göre; otomotiv sektörü 2015, 2016 ve 2023 yılları haricinde dış ticaret fazlası verdi. Otomotiv sektörünün son 10 yıllık dış ticaret fazlası ortalama olarak 2,3 Milyar \$ değerinde gerçekleşti.

- 2023 yılı dış ticaret dengesinin aylık gelişimine göre otomotiv sektörü; yıllık 1,4 Milyar \$ dış ticaret açığı verdi. 2023 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı ise 0,96 değerinde gerçekleşti.

⁴ TÜİK - 87.00 kapsamında yapılan dış ticaret; motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları; bunların aksam, parça ve aksesuarı dış ticaret verilerini içermektedir. Fasillara göre ihracat / ithalat verileri, GTS

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi İhracatı⁵:

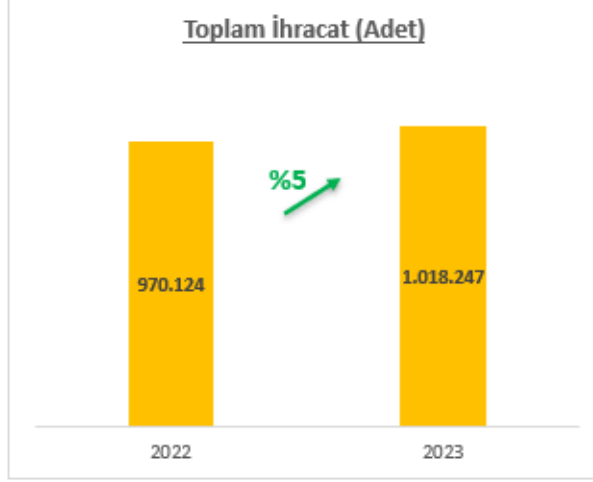
- Uludağ İhracatçı Birlikleri (UİB) tarafından OSD için özel olarak analiz edilen Otomotiv İhracatı kapsamında; UİB Türkiye Geneli Otomotiv Endüstrisi sınıflandırmasına kıyasla “Römork ve Yarı Römork”, “Tarım Traktörü” verileri dahil edilmekte; “Kullanılmış Araçlar”, “İki Tekerlekli Taşıtlar”, “Demiryolu Taşıtları” hariç tutulmaktadır.
- 2023 yılında geçen yıla göre otomotiv ana sanayi ihracatı değer bazında yüzde 16, tedarik sanayi ihracatı ise yüzde 10 oranlarında artış gösterdi.

Otomotiv Ana ve Tedarik Sanayi İhracatı (ABD \$)

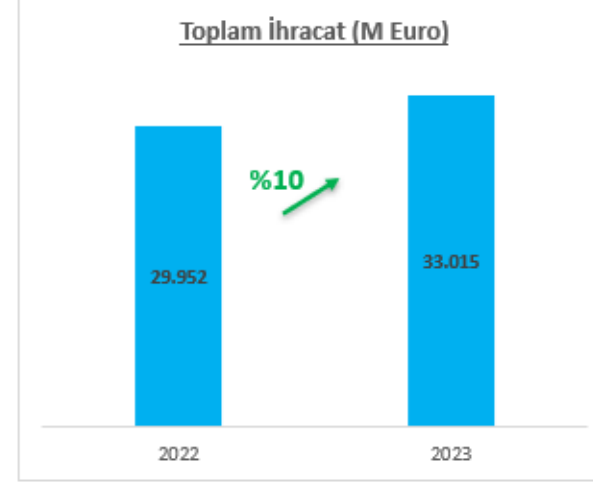
Sektör / Sector	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023/2022 (%)
Tedarik Sanayi İhracatı/Total Component Exports	10.878.550.619	10.617.878.409	9.454.364.328	11.828.543.645	12.831.129.593	14.085.757.341	9,8%
İç ve Dış Lastik / Tyres	1.353.862.295	1.479.469.475	1.248.005.047	1.630.375.443	1.767.320.167	1.724.883.653	-2%
Emniyet Camı / Safety Glasses	151.148.111	150.706.975	140.363.577	203.192.787	234.466.834	263.108.397	12%
Motor (Engine)	581.983.113	518.051.731	461.449.028	296.695.616	233.029.232	253.590.232	9%
Akümülatör / Batteries	387.879.636	397.638.079	353.038.608	509.418.522	547.895.440	482.673.727	-12%
Diğer Aksam ve Parça / Spare Parts&Components	8.403.677.463	8.072.012.149	7.251.508.068	9.188.861.277	10.048.417.920	11.361.501.332	13%
Ana Sanayi İhracatı/Total Vehicle Exports	21.349.203.156	20.613.852.925	16.491.127.870	18.050.043.452	18.677.239.436	21.611.804.376	15,7%
Otobüs / Bus	1.503.156.428	1.759.421.232	1.300.660.459	1.015.438.743	1.201.795.119	1.786.354.748	49%
Midibüs-Minibüs / Minibus- Minibus	215.450.022	222.922.952	188.434.402	193.988.031	163.044.669	343.838.661	111%
Otomobil (P. Cars)	12.420.951.066	11.864.837.779	9.312.088.334	9.272.092.055	9.069.547.725	10.934.400.137	21%
Kamyon-Kamyonet/HCV-LCV	5.375.329.018	4.945.381.202	4.254.957.840	5.420.336.459	5.633.803.022	5.647.667.251	0%
Römork ve Yarı Römork/Trailer-Semi Trailer	507.223.886	503.258.885	417.420.859	609.835.353	763.209.294	778.263.797	2%
Çekici/Truck-Tractor	904.738.051	839.891.843	602.899.224	1.018.404.947	1.266.205.170	1.527.261.816	21%
Tarım Traktörü/Farm Tractor	422.354.685	478.139.033	414.666.752	519.947.863	579.634.437	594.017.965	3%
Toplam/Total	32.227.753.774	31.231.731.334	25.945.492.198	29.878.587.097	31.508.369.028	35.697.561.717	13,3%

⁵ Kaynak: Uludağ İhracatçı Birlikleri (UİB)

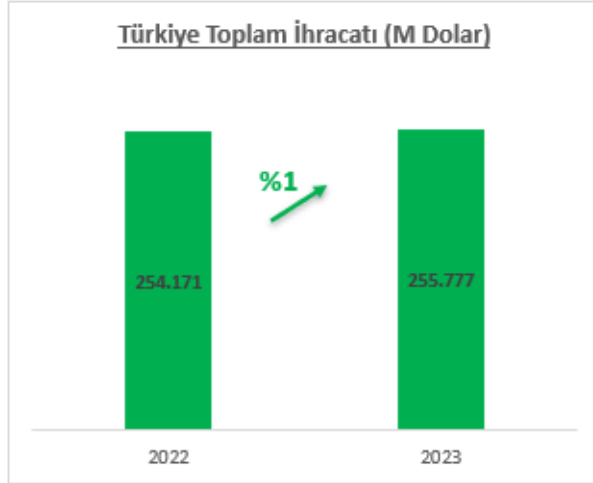
Otomotiv Sanayii İhracatı:

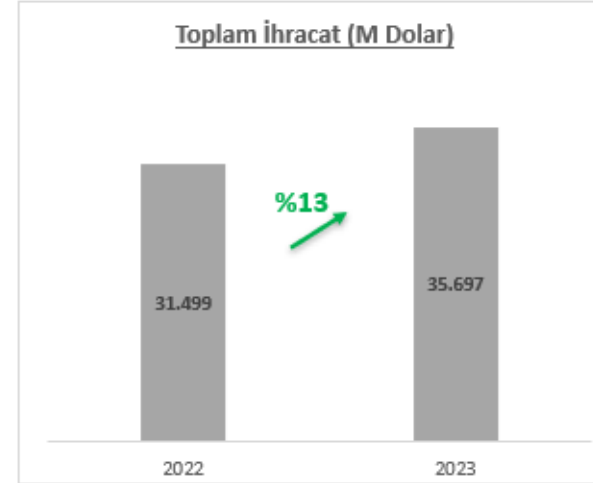
Traktör hariç OSD verilerini göstermektedir.

Kaynak: UIİB

Kaynak: TİM

Kaynak: UIİB

Ülkelere Göre Toplam Otomotiv Dış Ticaret Dengesi (İhracatımızda İlk 20 Ülke) 2011-2023⁶:

GTİP 87 - Dış Ticaret Dengesi (1000 \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023	
														İhracat	İthalat
Fransa	481.770	624.142	928.442	1.128.957	746.784	1.172.278	1.465.839	1.952.884	2.274.574	1.367.951	2.000.944	1.516.342	982.661	4.110.718	3.128.057
Almanya	-3.844.416	-3.136.404	-3.899.778	-3.081.402	-3.693.786	-2.605.024	-2.010.600	-551.924	639.251	-1.482.422	-662.821	-956.779	-3.804.080	3.473.331	7.277.411
Birleşik Krallık	336.692	431.924	909.453	1.498.280	1.552.577	1.059.504	1.628.095	1.951.113	1.837.608	1.435.578	2.353.129	2.569.650	1.890.398	3.009.550	1.119.152
İtalya	788.246	577.306	548.964	596.988	634.296	1.570.667	1.884.206	2.292.713	2.142.942	1.117.265	1.430.953	1.396.750	1.271.872	2.922.220	1.650.348
İspanya	-839.527	-671.317	-940.499	-495.381	-692.650	-697.495	-208.009	337.105	770.026	-188.383	-211.859	-432.148	-2.428.129	2.164.144	4.592.273
Polonya	-350.261	-165.809	-270.268	-282.746	-356.199	-321.346	-5.861	412.709	468.611	216.179	301.636	632.368	590.288	1.572.490	982.202
Slovenya	406.801	349.939	470.546	510.600	574.628	675.301	796.642	1.030.684	1.109.639	1.009.596	1.031.987	1.011.312	1.240.816	1.271.690	30.874
Belçika	308.396	386.320	629.808	710.864	675.360	691.754	944.707	1.124.553	932.620	832.898	794.470	807.562	719.412	1.216.401	496.989
ABD	353.369	586.980	460.672	146.293	400.559	410.570	1.124.583	789.357	734.504	648.323	893.304	1.021.396	630.790	925.782	294.992
Romanya	-26.406	-100.064	-363.313	-165.666	-239.443	-127.901	-84.872	119.476	239.680	-175.033	-145.230	-1.336	8.309	807.514	799.205
Rusya Federasyonu	830.137	766.774	941.441	640.632	208.550	165.721	226.268	296.391	385.480	335.503	478.150	469.744	714.415	723.423	9.008
Hollanda	95.157	255.225	209.456	177.854	104.299	473.760	521.461	602.551	959.851	295.639	154.835	224.361	210.667	557.497	346.830
İsrail	343.993	290.230	388.372	507.006	464.376	427.160	504.417	473.447	710.832	651.750	505.315	561.581	479.517	480.088	571
Portekiz	68.344	21.178	32.393	68.579	72.275	157.933	215.952	316.123	261.125	28.311	40.278	168.581	-126.450	378.946	505.396
Çek Cumhuriyeti	-215.377	-407.701	-654.381	-537.264	-632.861	-768.045	-760.193	-610.588	-610.588	-515.784	-710.211	-461.508	-988.849	372.516	1.361.365
Birleşik Arap Emirlikleri	23.548	25.988	33.744	43.515	53.445	75.237	65.986	93.562	184.448	282.221	208.856	230.357	353.323	354.871	1.548
İsveç	110.654	133.682	177.133	161.550	207.857	250.600	347.273	379.415	336.002	118.444	186.561	81.588	-95.940	344.678	440.618
Fas	58.526	132.334	211	33.380	14.699	-138.016	-117.407	131.116	323.283	160.776	194.773	32.867	336.774	337.659	885
Irak	114.964	21.383	316.135	402.787	102.752	68.030	67.502	98.999	370.220	197.665	123.371	146.153	302.919	303.021	102
Bulgaristan	83.473	73.489	76.039	119.615	106.133	155.915	180.403	218.101	226.047	186.793	218.228	220.626	288.288	299.450	11.162

⁶ TÜİK tarafından yayınlanan 87 GTİP kapsamındaki dış ticaret verileri baz alınarak hazırlanmıştır.

Ülkelere Göre Toplam Otomobil Dış Ticaret Dengesi (İhracatımızda İlk 20 Ülke) 2011-2023⁷:

GTİP 87.03 - Dış Ticaret Dengesi (1000 \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	İhracat	İthalat
Fransa	513.368	553.054	649.813	850.950	580.901	719.568	1.066.401	1.282.885	1.417.410	918.896	1.321.186	841.000	266.755	2.149.254	1.882.499
İtalya	639.648	527.097	491.405	660.178	668.710	1.370.330	1.650.731	1.659.220	1.370.359	752.440	814.653	765.448	850.932	1.156.210	305.278
İspanya	-792.246	-598.187	-888.784	-485.074	-782.784	-846.817	-367.075	191.688	513.307	-384.577	-287.921	-699.798	-2.416.212	1.142.004	3.558.216
Birleşik Krallık	-401.407	-322.009	-349.402	116.745	122.923	-40.998	294.660	639.878	828.420	367.316	520.763	802.082	329.377	1.124.921	795.544
Polonya	-311.760	-197.555	-244.472	-171.202	-241.078	-287.904	51.139	315.510	389.605	266.367	266.282	454.034	593.748	837.156	243.408
Almanya	-2.394.080	-2.220.400	-2.930.925	-2.356.251	-2.980.101	-2.459.135	-1.811.208	-990.865	-47.359	-1.699.896	-932.714	-1.315.422	-3.673.392	827.650	4.501.042
Slovenya	92.930	85.101	178.870	192.442	240.933	233.134	347.190	469.539	534.405	452.798	415.188	417.574	446.120	447.395	1.275
Belçika	-4.443	-1.805	140.061	220.303	200.649	222.099	433.379	531.963	402.637	308.916	241.171	213.680	130.468	329.313	198.845
İsrail	292.665	252.304	349.480	466.579	413.836	372.503	443.106	380.385	623.739	559.793	325.311	393.877	319.413	319.413	
Cezayir	272.362	23.922	292.107	161.774	101.982	16.813	788	2.775	213	0	68	4.227	278.253	278.253	
Hollanda	82.157	107.772	188.350	176.219	150.476	209.687	271.727	314.541	339.344	143.740	167.444	150.395	197.718	235.944	38.226
İsveç	148.006	120.960	138.146	147.986	121.233	162.283	262.573	288.987	256.175	40.354	124.554	23.553	-42.360	206.814	249.174
Irak	4.773	12.182	114.719	132.231	3.406	2.053	332	1.940	157.079	92.264	62.049	70.708	193.699	193.699	
Bulgaristan	47.350	44.819	38.712	64.063	61.919	69.844	103.361	126.117	134.691	135.508	135.630	124.120	193.206	193.224	18
Birleşik Arap Emirlikleri	2.695	4.287	10.757	8.991	6.497	0	88	2.717	13.040	37.021	24.642	40.839	175.475	175.476	1
Yunanistan	56.945	21.616	40.528	72.537	48.095	53.127	92.627	116.564	117.103	97.998	135.589	142.008	173.649	173.649	
Portekiz	42.181	18.069	29.693	52.995	60.650	123.180	177.521	256.246	198.760	-33.058	-8.113	-23.412	-241.240	159.601	400.841
Kazakistan	124	236	19.876	19.172	3.886	8.641	12.347	17.599	20.877	9.033	12.306	77.738	138.221	138.221	
İrlanda	42.504	30.641	50.240	112.934	11.992	132.396	131.647	121.588	136.366	109.358	119.360	117.632	123.087	135.040	11.953
İsviçre	75.626	76.664	78.176	94.314	60.006	72.714	99.113	87.827	80.191	84.742	71.002	75.088	123.693	123.694	1

⁷ TÜİK tarafından yayınlanan 87.03 GTİP kapsamındaki dış ticaret verileri baz alınarak hazırlanmıştır.